

REFERAT Sundheds-, idræts- og kulturudvalget 2018-2021 d. 06-02-2018

Mødedato Tirsdag d. 06. februar 2018 kl. 15:30

Mødested Mødelokale C.2.25

Indholdsfortegnelse

Orientering om resultat af borgerinddragelsesprojekt Udbyhøj.....	3
Kræftrehabilitering 2018.....	5
Rammer for udvalget.....	7
Politiske oplæg til sundheds- idræts- og kulturområdet.....	8
Konference "IdrætsRanders i udvikling".....	9
Advisoryboard på sundhedsområdet.....	10
Revideret forløbsprogram for KOL.....	12
Status vandladningsklinikken, sundhedsplejen 2018.....	15
Status vedr. forebyggelsespakker - januar 2018.....	17

Punkt 7: Orientering om resultat af borgerinddragelsesprojekt Udbyhøj

24.10.05-P20-1-15

Resume

I efteråret 2015 påbegyndte forvaltningen et borgerinddragelsesprojekt i Udbyhøj med henblik på at undersøge muligheden for at etablere et mindre besøgscenter for Naturpark Randers Fjord i Udbyhøj Nord. Et muligt besøgscenter skulle samtænkes med lokale initiativer og ønsker. Projektet blev støttet af Friluftsrådet med 165.000 kr. Landdistriktsudvalget og kultur- og fritidsudvalget orienteres om resultatet af projektet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at orienteringen tages til efterretning

Landdistriktsudvalg, 29. november 2017, pkt. 82:

Orienteringen taget til efterretning.
Susanne Nielsen deltog ikke i behandlingen i af sagen.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Det daværende erhvervs- og landdistriktsudvalg orienteredes på møde d. 22. april 2015 om igangsætning af et borgerinddragelsesprojekt i Udbyhøj. Efterfølgende modtog kultur- og fritidsudvalget på møde d. 27. april 2015 samme orientering.

I efteråret 2015 påbegyndte forvaltningen borgerinddragelseprojektet 'Partnerskab Udbyhøj'. Projektet havde til formål at undersøge muligheden for at etablere et mindre besøgssted for Naturpark Randers Fjord i Udbyhøj Nord.

Baggrund for valget af Udbyhøj Havn ved Kattegat var, at Udbyhøj Nord bliver én af de centrale formidlingslokaliteter i Naturpark Randers Fjord. De øvrige formidlingslokaliteter er på Kyst- og Fjordcentret i Voer (Norrdjurs Kommune) og på Naturcentret i Randers.

Udgangspunktet var, at et muligt besøgscenter skulle samtænkes med mulige lokale initiativer og ønsker således, at der kan dannes flest mulige positive synergier til glæde og gavn for lokalsamfundet og det mulige besøgscenter.

Borgerinddragelsesprojektet blev faciliteret af konsulenthuset Ingerfair, og indledtes med en omfattende forberedende dialog af en række nøgleinteressenter. Efterfølgende blev der afviklet tre værkstedsmøder, hvor lokale borgere og frivillige i Natur Park Randers Fjord kom med ønsker og ideer til et kommende besøgssted. For nærmere uddybning af processen henvises til sagens bilag med slutrapport for Lokalt udviklingsprojekt "Partnerskab Udbyhøj".

Efter det 3. værkstedsmøde blev der koblet arkitekthjælp på til at fremstille det prospekt, som deltagerne i projektet ønskede. Resultatet blev prospektet "Hotspot Kanonbåd". Prospektet er vedlagt som bilag. Ideen til besøgsstedets udfromning som en kanonbåd udspringer af den historiske fortælling om at der oprindeligt var såvel skanser som kanonbåd til at bevogte fjordens indsejling ved Udbyhøj.

Kanonbåden skal virke som en mobil besøgs- og formidlingsplatform for Naturpark Randers Fjord, og kanonbåden skal have base i Udbyhøj havn. Kanonbåden formidler viden indenfor temaerne;

- Natur
- Kultur
- Kulturhistorie
- Formidling
- Erhverv og Turisme

Kanonbåden skal tage udgangspunkt i de lokale karakteristika og understøtte en bred formidling af oplevelser i Naturpark Randers Fjord. Det er tanken, at kanonbåden skal drives i samarbejde med frivillige og en række foreninger og institutioner. Etablering af et lokalt forankret besøgssted vil desuden sikre, at en række af de mål, der er identificeret i naturparkplanen for Naturpark Randers Fjord bliver indfriet.

Økonomi

Ingen. Alle udgifter forbundet med borgerinddragelsesprojektet er finansieret af Friluftsrådet. Budgettet for selve kanonbåden udgør 2.280.000 kr. ekskl. moms. Forvaltningen forsøger nu at rejse midler til etablere kanonbåden via eksterne puljer og fonde. Pt. er der en ansøgning inde ved Friluftsrådet.

Bilag

Prospekt for kanonbåden

slutrapport for Lokalt udviklingsprojekt 'Partnerskab Udbyhøj'

Punkt 8: Kræftrehabilitering 2018

29.00.00-G01-6-18

Resume

Randers Kommune har fået bloktilskud til permanent at implementere kræftplan 4, den kommunale del. I sagen beskrives hvilke indsatser der allerede findes og hvilke der vil blive udviklet fremover til målgruppen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at sagen tages til efterretning

Beslutning

Taget til efterretning.

Sundheds- idræts- og kulturudvalget sender sagen til orientering i byrådet.

Sagsfremstilling

Indledning.

Som følge af den forbedrede kræftbehandling i det danske sygehusvæsen er der stadig flere danskere, der overlever en kræftsygdom med efterfølgende behov for rehabilitering eller opfølgning i forhold til senfølger. Med afsæt i Sundhedsstyrelsens anbefalinger fra Kræftplan IV er der via bloktilskud bevilget midler til at give et løft i den kommunale rehabilitering, svarende til godt 1 mio kr. Midlerne er givet med henblik på at sikre mere målrettede tilbud til borgere med kræft, herunder en opmærksomhed på, at borgere med færre ressourcer har særlige behov (ulighed i sundhed). Derudover ønskes der et større fokus på senfølger af kræft og den palliative indsats i kommunerne.

Status vedr. kræftrehabilitering i Randers Kommune

I Randers Kommune er der over tid set et tydeligt stigende behov og efterspørgsel efter rehabiliterende indsatser til kræftramte borgere og deres pårørende, som er vist i tabellen nedenfor.

	2015	2016	2017
Henviste borgere til forløbskoordination	96	159	280
Samtaleforløb	88	80	149
Træning på kræfthold	82	107	138

I Rehabiliteringsenheden er der siden 2007 arbejdet på at udvikle tilbud til kræftramte borgere og generelt er et velfungerende område med meningsfulde tilbud til borgerne, og et velforankret samarbejde med de omkringliggende hospitaler.

Randers Kommune har idag følgende tilbud til borgere med kræft og deres pårørende:

Træningstilbud i Randers Sundhedscenter <ul style="list-style-type: none">
• Individuel genoptræning med genoptræningsplan fra sygehus
• 12 ugers Holdtræningstilbud "Kom til kræfter"
• Bassintræning
• Mindfulness
• Fysiopilates
Samtalegrupper i Randers Sundhedscenter <ul style="list-style-type: none">
• Samtalegruppe for kvinder med kræft
• Samtalegruppe for kvinder med uhelbredelig kræft
• Mandegruppe
• Udegruppe for mænd (prøvehandling)
• Støttegruppe for efterlevende
• Børne-og teenagegruppe

<ul style="list-style-type: none"> • Pårørende Café
Individuel rådgivning i Randers Sundhedscenter <ul style="list-style-type: none"> • Forløbskoordinator • Lymfødem rådgivning • Rådgivning af diætist • Sexologisk rådgivning af seksualvejleder • Kræfttrådgivning af rådgiver fra Kræftens bekæmpelse • LIVA – en APP hvor borger får virtuel rehabilitering og vejledning
Øvrige tilbud i Randers Sundhedscenter <ul style="list-style-type: none"> • "Sangkræfter" et sangkor ledet af extern musikerterapeut • Temaeftermiddag 2 x om året af to timer om kræftrelevant emne med eksterne oplægsholdere
Nærmere beskrivelse af ovennævnte tilbud: https://genoptraening.randers.dk/rehabilitering/kraeft/forloebskoordinator/
Derudover har borgere med kræft og deres pårørende mulighed for at gøre brug af de øvrige tilbud i Randers Sundhedscenter, som eks. Kontinensklinik, Rygestop, Motionsvejledning.

Fremadrettet udvikling:

I efteråret 2017 har Kræft teamet i Rehabiliteringsenheden i samarbejde med konsulent fra Alexandra instituttet <http://www.alexandra.dk/> deltaget i en proces, hvor fokus var udvikling af nuværende og fremtidige tilbud til borgerne og fremtidig strategi med afsæt i anbefalinger fra Kræftplan IV. Medarbejderne har i processen fået kendskab til en række metoder og værktøjer, der nu benyttes i sundhedscenteret som udgangspunkt for at skærpe og udvikle de tilbud borgerne modtager.

Afslutningsvis i processen er der lavet en prioriteret tids- og handlingsplan med nye initiativer som skal implementeres.

Nye tiltag	Tidsplan
Opnormering af terapeuttimer <i>- for at imødekomme den stigende efterspørgsel fra borgerne</i>	Januar 2018
Etablering af ekstra træningshold <i>- Minimere ventetid til træning, således at borgere kan op starte forløb når de er motiveret og deres sygdom tillader det</i>	Marts 2018
Etablering af nyt holdtilbud til palliative borgere <i>- ud fra sundhedsstyrelsens anbefalinger etableres tilbud med skånsom og funktionsrettet træning. Formålet er at borgere kan bevare funktioner, der gør de får færre udfordringer i den terminale fase.</i>	April 2018
Cafétilbud til borgere med senfølger <i>- en mulighed for borgere at mødes med ligesindede. Et forum hvor der også vil være fagprofessionelle tilstede, og mulighed for at invitere eksterne oplægsholdere.</i>	August 2018
Øget samarbejde med ældreområdet omkring fysioterapi til de palliative borgere ((kompetenceudvikling, bivirkninger og senfølger)	Opstart februar 2018
Naturgruppe for mænd med kræft (forum for mænd -naturpleje og vedligehold koblet med fysioterapi)	Efterår 2017
Psykiolog til kræfttramte (samtaler til akut psykologisk bistand - 1-2 samtaler)	Januar 2018

Til orientering er Rehabiliteringsenheden er aktuelt i dialog med Randers FC om at indgå i et samarbejde. Vi arbejder med idéer som at tage borgere med ud til træning i Randers FC med en superliga spiller, etablering af et fodboldfitnesshold for borgere der har været i rehabiliteringsforløb mv.

Økonomi

Randers Kommune har modtaget ialt ca. 1. mio kr. årligt til hhv. rygestop (sundhedscenter), palliativ indsats (omsorgsområdet) samt kræftrehabilitering - jvf. sagsfremstilling.

Punkt 9: Rammer for udvalget

00.22.04-G01-6-18

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at udvalget vedtager rammerne for afvikling af udvalgsmøderne og de udadvendte aktiviteter.

Beslutning

Rammer for afvikling af udvalgsmøderne og de udadvendte aktiviteter kan ses i vedhæftede notat.

Sagsfremstilling

Udvalget skal fastsætte rammerne for, hvorledes udvalgsmøderne skal afvikles, samt udvalgets udadvendte aktiviteter. Forslag til drøftelse er vedhæftet som bilag.

Bilag

Forslag til Sundheds- idræts- og kulturudvalgets arbejdsform 2018-2021

Sundheds- idræts- og kulturudvalgets arbejdsform 2018-2021

Punkt 10: Politiske oplæg til sundheds- idræts- og kulturområdet

00.22.00-G20-2-17

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at de politiske oplæg drøftes
2. at udvalget beslutter 1-2 politiske målsætninger der præsenteres på byrådets visionsseminar i marts

Beslutning

Drøftet.

Sagsfremstilling

På opstartsseminariet den 26. januar 2018, blev punktet omkring oplæg fra udvalgsmedlemmer udsat. Hvert udvalgsmedlem kommer med oplæg om konkrete ønsker til politiske mål på sundheds- idræts- og kulturområdet for de næste 4 års arbejde.

Punkt 11: Konference "IdrætsRanders i udvikling"

18.20.04-G01-1-18

Resume

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget arrangerer i samarbejde med SIKR konference "IdrætsRanders i udvikling" tirsdag den 10. april 2018 kl. 17.00 - 21.00 Konferencen afholdes i Bionutria Park.

Konferencen skal inspirere idrætten i Randers til at motivere, tiltrække og fastholde nye og kommende medlemmer.

Konferencen skal danne baggrund for politiske diskussioner og prioritering af midlerne til idrætsfaciliteter i perioden 2018-2021.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at programbeskrivelsen godkendes.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Sundheds-, idræts- og kulturudvalget arrangerer, i samarbejde med SIKR konferencen "IdrætsRanders i udvikling" tirsdag d. 10. april 2018 kl. 17.00 - 21.00 Konferencen afholdes i Bionutria Park.

Konferencen skal inspirere idrætten i Randers til at motivere, tiltrække og fastholde nye og kommende medlemmer.

Konferencen skal danne baggrund for politiske diskussioner og prioritering af midlerne til idrætsfaciliteter i perioden 2018-2021.

Målgruppen til konferencen er faciliteter, foreninger, politikere og borgere i Randers Kommune.

Faciliteter og foreninger kan inden afviklingen af konferencen indsende ønsker til anlæggelse af idrætsfaciliteter.

Konferencen evalueres og budgetønsker vedrørende idrætsfaciliteter præsenteres på Folkeoplysningsudvalgsmødet og Sundhed, idræts- og kulturudvalgsmødet den 2. maj 2018.

På baggrund heraf udarbejdes beslutningsforslag til idrætsfaciliteter for perioden 2018 - 2021 til sundheds, idræts- og kulturudvalgsmødet den 29 maj. Behandling i Økonomiudvalget den 4. juni og byrådet den 11. juni.

Kultur og fritidsafdelingen har udarbejdet vedhæftede programbeskrivelse til godkendelse i Sundheds- idræts- og kulturudvalget.

Økonomi

Ingen.

Bilag

Idrætskonference2018

Punkt 12: Advisoryboard på sundhedsområdet

29.00.00-G01-4-18

Resume

Forvaltningen har udarbejdet et forslag til et tværgående advisoryboard, som vil kunne medvirke til at give sparring og inspiration til at skubbe folkesundhed i Randers Kommune i en positiv retning - på tværs af faglighed, virksomhedstyper, forvaltninger og sektorer. Initiativet hertil er kommet fra et fælles møde mellem afgåede borgmester Claus Omann og en række private sundhedsaktører i Randers ultimo 2017.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at forslaget om etablering af et advisoryboard drøftes

Beslutning

Udvalget ønsker samarbejde med alle sundhedsaktører. Samarbejdet skal ske i fora, hvor alle interesserede sundhedsaktører kan deltage.

Christina Kjærsgaard deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Baggrund

Som landets øvrige kommuner har Randers Kommune en række forskelligartede udfordringer i forhold til befolkningens sundhedsvaner og sygdomsprofil, hvilket har betydning for, hvordan den forebyggende og sundhedsfremmende indsats skal tilrettelægges og hvilken tilbudsvifte, der skal være i Randers Kommune.

En stor udfordring er ligeledes, at få så mange kræfter som muligt lagt i arbejdet med at løse og løfte hele forebyggelsesarbejdet i Randers Kommune. Endelig er der brug for, at arbejdet anskues fra mange forskellige vinkler for at den samlede indsats bliver så effektiv og dækkende som muligt.

Et tværgående advisoryboard vil kunne medvirke til at give sparring og inspiration til at skubbe folkesundhed i Randers Kommune i en positiv retning - på tværs af faglighed, virksomhedstyper, forvaltninger og sektorer.

Formål

Advisoryboardets medlemmer er ambassadører for Randers Kommunes Sundhedspolitik.

Advisoryboardet er med til at sætte fokus på at sikre en stærk sundhedsindsats både internt i Randers Kommune og eksternt.

Advisoryboardet har overblik over det sundhedsarbejde, der pågår, og arbejder med innovative input og anbefalinger til Byråd og Sundhedsafdeling i forhold til sundhedsfremme og forebyggelse af sygdom blandt borgerne i Randers Kommune.

Organisering

Advisoryboardet er et forum, hvor udviklingen på sundhedsområdet kan drøftes og forholder sig til udvalget og Byrådet med overordnede anbefalinger og inspiration til sundhedsarbejdet.

Medlemmer til advisoryboardet udpeges af forvaltningen i starten af en byrådsperiode og sidder valgperioden ud.

Medlemmer

Medlemmerne inviteres af forvaltningen blandt borgere, der har interesse og lyst til at arbejde med borgernes sundhed på overordnet niveau. De udpegede medlemmer repræsenterer alene egne holdninger og skaffer sig selv den fornødne opbakning i eget bagland.

Rådet består af repræsentanter for:

- Private virksomheder
- Uddannelsesinstitutioner
- Foreninger
- Faglige forbund
- Privatpraktiserende sundhedsprofessionelle
- Medarbejdere/ledere i forvaltningerne Sundhed, Børn & Skole, Omsorg, Kultur, Jobcenter
- Apoteker
- Regionshospitalet

Sammensætningen af Advisoryboardet er med bred repræsentation fra ovennævnte grupper.

Opgaver

Advisoryboardet udformer ideer og overordnede anbefalinger til politiske fokusområder, herunder Sundhedspolitikken.

Advisoryboardet drøfter sundhedsmæssige udfordringer, som beskrives i f.eks. den regionale sundhedsprofil, og kommer med idéer til, hvordan disse konkret løses bedst muligt i fællesskab på tværs. Idéerne kan rette sig mod alle dele af en sundhedsindsats, f.eks. målgruppe og varighed, indhold og gennemførelse, økonomi samt vurdering af effekt.

I starten af hver byrådsperiode udvælger Advisoryboardet forskellige temaer med betydning for borgernes sundhed, som drøftes hen over perioden. F.eks. Røgfri Randers, Børn og Unges mentale sundhed, tidlige sundhedsfremmeindsatser m.m.

Advisoryboardet formidler viden om Sundhedspolitikken, sundhedsindsatser og borgerrettede tilbud, hvor og i det omfang det findes relevant.

Afvikling af møder

Advisoryboardet mødes 2-4 gange årligt efter behov. Møderne ledes af Sundhedschefen eller dennes stedfortræder.

Efter hvert møde udarbejdes opsummering af diskussion/mødeindhold samt referat.

Advisoryboardet er et uformelt organ, der arbejder ved siden af de formelle samarbejdsfora.

Advisoryboardets arbejde evalueres internt, i samarbejde med Sundhedschefen, efter 1 år.

Økonomi

Deltagelse i/medlemskab af Randers Kommunes Advisoryboard udløser ikke honorar.

Sundhedsafdelingen afsætter et beløb til mødeforplejning og eventuelle aktiviteter.

Punkt 13: Revideret forløbsprogram for KOL

29.00.00-G01-5-18

Resume

Forløbsprogram for kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL) er i overensstemmelse med Sundhedsaftalen 2015-2018 blevet revideret og fremsendes til udvalget til godkendelse.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at det reviderede forløbsprogram for KOL godkendes

Beslutning

Godkendt.

Christina Kjærsgaard deltog ikke i sagens behandling

Sagsfremstilling

Et forløbsprogram beskriver den tværfaglige, tværsektorielle, koordinerede og evidensbaserede sundhedsfaglige indsats i forhold til en given patientgruppe med en kronisk sygdom samt opgavefordeling, samarbejde og koordinering mellem involverede aktører.

Forløbsprogram for kronisk obstruktiv lungesygdom (KOL) er i overensstemmelse med Sundhedsaftalen 2015-2018 blevet revideret. Revideringen af forløbsprogrammet har trukket ud, da der initialt var nogle spørgsmål af økonomisk karakter til programmet. Disse er søgt adresseret og der vil tillige være en tæt opfølgning af forløbsprogrammet. Derfor er revisionen af forløbsprogrammet, først klar til godkendelse på nuværende tidspunkt.

De væsentligste ændringer i det reviderede forløbsprogram er, at:

- den specialiserede rehabilitering flyttes fra hospitalerne til kommunerne
- indsatserne stratificeres med udgangspunkt i den enkelte borgers samlede situation.

Sundhedskoordinationsudvalget godkendte det reviderede forløbsprogram for KOL 9. oktober 2017 og regionsrådet godkendte forløbsprogrammet på møde 5. december. Det er aftalt på administrativt niveau mellem KOSU og regionens afdeling for sundhedsplanlægning, at implementeringen af forløbsprogrammet skal være på plads senest 1. maj 2018.

Ændringer i forløbsprogrammet - mere fokus på samarbejde og borgerens forløb

I forhold til den hidtidige udgave lægges der i det reviderede forløbsprogram mere vægt på det tværsektorielle samarbejde, og de konkrete overvejelser aktørerne skal gøre sig, når borgere krydser sektorgrænser. Desuden gør denne udgave af forløbsprogrammet op med det tidligere forsøg på at ansvarsfordele og organisere indsatser i de forskellige sektorer baseret udelukkende på en faglig klassificering af sygdommen. Indsatser stratificeres i dag med udgangspunkt i borgerens samlede situation. Forløbsprogrammet inkluderer nu indsatser omkring tidlig opsporing, løbende risikovurdering, ernæring og palliation og har et stærkere fokus på implementeringsopgaven.

Den væsentligste organisatoriske ændring er flytning af den specialiserede rehabilitering fra hospitaler til kommuner, jf. nedenstående tabel. En lignende ændring er gennemført i forløbsprogrammet for hjertesygdom med en organisatorisk flytning af den non-farmakologiske del af fase 2 rehabiliteringen fra hospitaler til kommuner.

Patienterne inddeles i kategorierne A, B, C og D - afhængig af forskellige sygdomsparametre. Formålet er at skabe grundlag for en effektiv planlægning af de samlede indsatser og give den enkelte borger de tilbud, der er behov for.

De tre sygdomsparametre, som anvendes til at inddele patienter i kategorier, er graden af lungefunktionsnedsættelse i forhold til den forventede værdi. Desuden måles omfanget af symptomer ved hjælp af standardiserede spørgeskemaer og endelig hyppigheden af akut forværring af sygdommen (eksacerbationer). På baggrund af resultatet af undersøgelserne af de tre dimensioner kan borgerens sygdom placeres i stadie A-D.

I det hidtidige forløbsprogram har det haft betydning for, hvorvidt rehabilitering er sket i kommunerne eller som et specialiseret tilbud på hospitalerne. Fremover vil det kun være borgere i patientgruppe/stadie D, som vil kunne tilbydes rehabilitering på hospitalerne.

Patientgruppe KOL	Hidtidige forløbsprogram	Revideret forløbsprogram
A	Kommunalt	Kommunalt
B (CAT ≤ 20)	Kommunalt	Kommunalt
B (CAT > 20)	Regionalt/kommunalt	Kommunalt
C	Regionalt/kommunalt	Kommunalt
D	Regionalt	Regionalt/kommunalt

Note til tabellen: CAT (COPD Assessment Test) er et spørgeskema, som måler livskvalitet hos patienter med Kronisk Obstruktiv Lungesygdom (KOL). Spørgeskemaet måler den effekt, som KOL har på den enkelte borgers velbefindende og hverdag.

Flytningen af dele af rehabiliteringsopgaven fra hospitalerne til kommunerne skal gøre det lettere for borgerne i målgruppen at tage imod et tilbud om rehabilitering, fordi det flyttes tættere på den enkelte. Nærhed og dermed større tilgængelighed er en vigtig forudsætning for, at flere borgere kan deltage i og få gavn af rehabiliteringstilbuddene. Samtidig vil det også være forventningen, at flere gennemfører forløbene med bedre mestringssevne og indsigt i egen sygdom til følge.

Økonomi

Det har været vanskeligt, på baggrund af eksisterende data, at fastslå den økonomi, der er forbundet med implementeringen af programmet. Især når det handler om at estimere størrelsen af den relevante population, som fremadrettet forventes at modtage et rehabiliteringsforløb i kommunerne, er det forbundet med et betydeligt skøn. Derfor er de økonomiske estimater tilsvarende behæftet med nogen usikkerhed. En usikkerhed der også bunder i, hvor mange flere borgere der fremadrettet vil tage imod tilbuddet om rehabilitering, fordi det flytter tættere på borgernes bopæl.

Det er derfor aftalt i regi af Sundhedskoordinationsudvalget, at en arbejdsgruppe følger økonomien og aktiviteten med særlig fokus på antallet af borgere, der indtil nu har modtaget specialiseret genoptræning i hospitalsregi, men som følge af forløbsprogrammet overgår til en kommunal indsats. Desuden kan der forventes en øget deltagelse og/eller gennemførelse af rehabiliteringsforløbene som følge af, at de flyttes tættere på borgernes bopæl.

Kommunerne ønsker at etablere en kvoteordning i forhold til disse borgere, der tidligere ville have modtaget specialiseret genoptræning i hospitalsregi, men som i det reviderede forløbsprogram skal modtage en kommunal indsats. Ud fra de tilgængelige data vil en kvote på denne gruppe af borgere være ca. 375 personer i hele Region Midtjylland.

Det skal understreges, at borgere med diagnosen KOL skal tilbydes rehabilitering jf. Sundhedsstyrelsens anbefalinger. Derfor vil kvoten ikke have betydning for den enkelte borger med KOL. Såfremt kvoten overskrides, vil det derimod give anledning til fornyede drøftelser mellem Region Midtjylland og kommunerne om den økonomi, som er forbundet med rehabiliteringsindsatsen.

Endelig har kommunerne i forløbsprogrammet en opgave i forhold til kostvejledning af borgere med KOL. Derimod har kommunerne ikke en forpligtigelse i forhold til diætistbehandling (kliniske diætister).

Det videre arbejde med forløbsprogrammet for KOL

Forløbsprogrammerne er dynamiske og bliver løbende tilrettet i takt med udviklingen. Dette gælder også forløbsprogrammet for KOL. Der er således i gangsat en række initiativer, som vil blive tilføjet i forløbsprogrammet i takt med, at de er klar til implementering. Det drejer sig blandt andet om initiativer i den

nye overenskomst med almen praksis samt telemedicinsk hjemmemonitorering. De mest betydende ændringer vil blive forelagt til politisk behandling på et senere tidspunkt..

Forvaltningens afsluttende bemærkninger

I forhold til den økonomiske del vurderes det fra forvaltningens side, at der kan håndteres et ekstra KOL hold indenfor rammen af nuværende økonomi, idet udgiften til specialiserede genoptræningsplaner forventes at falde. Det er forventningen at vi skal kunne håndtere ca. 25 borgere mere. Der gøres opmærksom på, at der ikke indenfor nuværende ramme er midler til forløbskoordinator for borgere med KOL på sundhedsområdet, men koordinatorfunktionen vurderes at være relevant og god. Der er i forløbsprogrammet tale om anbefalinger. Randers Kommune vil ikke for nuværende kunne leve op til denne anbefaling.

Økonomi

Økonomien er usikker - men der er aftalt en samlet kvote - se sagsfremstilling. Det er forvaltningens vurdering, at der med forventning om et fald i udgifter til specialiseret genoptræning (samme målgruppe) kan etableres et ekstra hold indenfor samme ramme. Det vil følges løbende og tæt af forvaltningen.

Bilag

Revideret forløbsprogram-KOL

Punkt 14: Status vandladningsklinikken, sundhedsplejen 2018

29.00.00-G01-7-18

Resume

I 2013 overgik behandling af børn med ufrivillig natlig vandladning fra regionerne til kommunerne, og Vandladningsklinikken blev etableret i Randers Sundhedscenter i regi af Sundhedsplejen. Siden opstarten har efterspørgslen på behandling været støt stigende. I 2016 - 2017 har i alt 99 børn og deres forældre fået vejledning i Vandladningsklinikken. Den stigende efterspørgsel har betydet, at der er i øjeblikket ca. 7 måneders ventetid på behandling.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Taget til efterretning.

Christina Kjærsgaard deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Baggrund:

Ved skolestart har 2- 3 børn i hver klasse problemer med ufrivillig natlig vandladning. Vandladningsproblemer kan udgøre en barriere for social udfoldelse, idet overnatning hos kammerater, deltagelse i skole-kolonier, spejderlejre mv. besværliggøres og måske helt undgås. Søges der ikke professionel behandling, vil kun ca. 15 % af børnene vokse fra problemet i løbet af et år. Behandling af et barn vil altid starte med mundtlig vejledning omkring drikke- og toiletvaner, herunder struktureret registrering af barnets væskeindtag mv. Herved bliver ca. halvdelen tørre om natten. Hvis dette ikke giver resultater, vil næste skridt være medicinsk behandling og/eller brug af ringeapparat.

Vejledning af børn med ufrivillig natlig vandladning har tidligere været en regional opgave. I 2013 overgik denne opgave til kommunerne, og Sundhedsplejen udarbejdede sammen med Regionshospitalet retningslinjer for indsatsen. Siden opstart er der blevet arbejdet med at styrke samarbejdet mellem de implicerede sektorer: Sundhedsplejen, Børneafdelingen og Almen praksis, herunder bl.a. smidige henvisningsprocedurer og tydelig arbejdsdeling.

Om tilbuddet:

I Randers Kommune betjenes Vandladningsklinikken af 3 sundhedsplejersker med ekspertise indenfor feltet. Vandladningsklinikken er åben tirsdage fra kl. 13 - 15 for konsultationer, herudover er der åben for telefonrådgivning og tidsbestilling en time hver anden tirsdag. Børn kan henvises til tilbuddet af egen læge eller skolesundhedsplejersken, eller forældrene kan selv henvende sig. Målgruppen for tilbuddet er børn mellem 5- 16 år bosiddende i Randers Kommune.

Formål:

Vandladningsklinikken skal sikre børn med vandladningsproblemer en effektiv og mindst mulig indgribende behandling.

Case eksempel på en indsats:

Anna 7 år: Ved indskolings samtalen i 0.kl. bliver sundhedsplejersken opmærksom på, at Anna lider af ufrivillig natlig vandladning, og henviser familien til Vandladningsklinikken. Anna starter op i behandling i Vandladningsklinikken allerede ugen efter. De næste 10 måneder har familien fokus på gode toilet- og drikkevaner, fx bliver der arbejdet med øget væskeindtag tidligt på døgnet, ro omkring toiletbesøg og at Anna kommer på toilettet, så snart hun mærker tissetrang. I denne periode udfylder familien et væske- og vandladnings-skemaer. Der sker en lille bedring i tisseriet i perioden, men ud fra skemaerne kan

sundhedsplejersken vurdere, at Annas urinproduktion om natten ikke er større, end at Annas blære skulle kunne rumme den. Imidlertid tisser hun stadig i sengen, og derfor opstartes behandling med ringeapparat. Ringeapparatet vækker Anna om natten, når der kommer tis i bukserne. Herved optrænes Annas underbevidsthed til at holde blæren lukket om natten samt registrere tissetrang ved fuld blære. Efter 2 måneder med ringeapparat holder Anna sig tør og natten, og behandlingen afsluttes.

Status:

I alt 99 børn og deres forældre har i 2016 og 2017 fået vejledning i Vandladningsklinikken, i alt 239 konsultationer. I samme periode er 52 børn afsluttet i deres forløb, hvoraf 30 stoppet med at tisse i sengen om natten. 5 børn er henvist videre til behandling af en læge.

Siden opstarten af Vandladningsklinikken har interessen for tilbuddet været stigende. Både sundhedsplejersker og praktiserende læger er blevet gode til at henvise til tilbuddet, ligesom mange familier selv er blevet opmærksomme på, at der er hjælp at hente og henvender sig til Vandladningsklinikken. Dette har betydet, at der på nuværende tidspunkt en ventetid på ca. 7 måneder.

Økonomi

Da behandling af ufrivillig natlig vandladning gik fra at være en regional opgave til at være en kommunal opgave, fulgte der ikke midler med. Sundhedsplejen udfører således opgaven indenfor det almindelige driftsbudget. Grundet lange ventelister blev indsatsen fra starten af 2017 optimeret med yderligere timer og bemanning. Det er ikke muligt at optimere yderligere indenfor driftsbudgettet, uden at dette medfører en udhuling af Sundhedsplejens øvrige tilbud.

Punkt 15: Status vedr. forebyggelsespakker - januar 2018

29.00.00-G01-8-18

Resume

Sundhedsstyrelsen udgav i 2012-2013 en række forebyggelsespakker, der formidler den aktuelt bedste viden, der findes, i forhold til at skabe en systematisk og effektiv sundhedsfremme- og forebyggelses-indsats. De faglige anbefalinger skal medvirke til at kvalitetsudvikle det kommunale forebyggelsesarbejde, både i forhold til eksisterende og nye indsatser. Forvaltningen har pr. januar 2017 lavet en status for arbejdet, som beskrives i sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til sundheds- idræts- og kulturudvalget

1. at orienteringen tages til efterretning

Beslutning

Taget til efterretning.

Christina Kjærsgaard deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Baggrund

De 11 forebyggelsespakker, der blev udgivet fra juni 2012 til december 2013, formidler den aktuelt bedste viden, der findes, i forhold til at skabe en systematisk og effektiv sundhedsfremme- og forebyggelses-indsats. De faglige anbefalinger skal medvirke til at kvalitetsudvikle det kommunale forebyggelsesarbejde, både i forhold til eksisterende og nye indsatser.

Forebyggelsespakkerne indeholder en række anbefalinger på grundniveau og udviklingsniveau til hvert af disse 11 områder:

- Mental sundhed
- Tobak
- Alkohol
- Overvægt
- Stoffer
- Mad og måltider
- Fysisk aktivitet
- Hygiejne
- Solbeskyttelse
- Indeklima i skoler
- Seksuel sundhed

I december 2017 har Center for Interventionsforskning, Statens Institut for Folkesundhed, SDU, i samarbejde med Center for Forebyggelse i praksis, KL, udgivet "Monitorering af kommunernes forebyggelsesindsats 2017.

En rapport over Arbejdet med Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker siden 2013 og anbefalinger til borgere med kronisk sygdom”.

I rapporten gives en samlet status for kommunernes implementering af Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker, samt udviklingen for perioden 2013-2017. Endvidere kortlægges kommunernes arbejde med implementering af Sundhedsstyrelsens 'Anbefalinger for forebyggelsestilbud til borgere med kronisk sygdom'.

I alt har 95 ud af landets 98 kommuner besvaret et spørgeskema, der blev udsendt i august 2017. Det er disse besvarelser, samt besvarelser fra monitoreringerne udført i 2013, 2014 og 2015, der danner grundlag for dette års rapport. Der er således tale om selvrapporterede data fra kommunerne. Kommunerne får tilsendt egne resultater og kan sammenligne egen udvikling med den nationale, der præsenteres i monitoreringen.

Sundhedsafdelingen i Randers Kommune anser Sundhedsstyrelsens forebyggelsespakker for at være en velegnet checkliste til løbende vurdering af kommunens indsatser. Der gøres god brug af forebyggelsespakkerne i planlægningen.

Som det fremgår af vedhæftede bilag, er det vurderingen, at Randers Kommune i stort omfang lever op til anbefalingerne på både grundniveau og udviklingsniveau i de 11 forebyggelsespakker. Der er områder, hvor indsatserne kan udvikles, udbygges og gøres bedre, men det er opfattelsen, at Randers Kommune følger og har implementeret anbefalingerne på langt de fleste områder.

I vedhæftede notat gengives hovedtræk fra rapporten samtidig med at det beskrives, hvordan forebyggelsespakkerne er implementeret i Randers Kommune i forhold til resten af landet.

Økonomi

Ingen.

Bilag

Status til udvalg implementering forebyggelsespakker jan 2018

Randers

Monitorering af kommunernes forebyggelsesindsats 2017